

N:o 40.

Ank. till Riksd. kansli den 21 mars 1905, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående fördelningen emellan de olika landstingsområdena af skogsvårdsafgifterna i riket.

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till lagutskottet hänvisad motion, n:r 42, hafva herrar *I. E. G. Svensson* i Skyllberg och *C. H. P. Burén* anført följande:

»I enlighet med hvad 1903 års Riksdag i skrifvelse till Kungl. Maj:t föreslog, har Kungl. Maj:t den 24 juli 1903 utfärdat jämte lagar angående vård af enskildes skogar med mera jämväl nådig förordning angående skogsvårdsafgifter.

Sedan i nämnda förordnings 1 § bestämts storleken af den skatt, hvilken under namn af skogsvårdsafgift skall utgå för trävaror och trämassa, som från landet utföres, stadgas i 2 §, att de genom sådana afgifter inflytande medel skola fördelas emellan landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad, äfvensom att de närmare grunder, efter hvilka landstingsområdena skola anses deltaga i utförseln af trävaror och sålunda blifva delaktiga i skogsvårdsafgifterna, bestämmas af Kungl. Maj:t för fem år i sänder.

Genom nu omförmälda stadgande har sålunda fastslagits den principen, att den inom hvarje landstingsområde för export afverkade virkes-

mängden skall blifva delningsgrunden för fördelningen af skogsvårdsafgifterna, och har det öfverlämnats till Kungl. Maj:t att med ledning af tillgänglig utredning angående de exporterade varornas ursprungsort för hvarje femårsperiod till siffrorna bestämma delningstalen.

Till vinnande af sådan utredning har också Kungl. Maj:t i kungörelse angående uppbörd af skogsvårdsafgifter den 8 december 1904 föreskrifvit, att i angifningsinlaga till tullmyndighet angående trävaror och trämassa, som exporteras, skall meddelas bestämd uppgift om afverkningsorten för det virke hvaraf de till export afsedda varorna härröra.

Erfarenheten under den korta tid de nu ifrågavarande bestämmelserna ägt tillämpning visar noggsamt, huru olämplig föreskriften för exportör att angifva varans ursprungsort ur praktisk synpunkt är; hurusom trassel och obehag för exportörerna däraf blifva en följd och huru föga angifningsinlagorna förmå att fylla den uppgift de härvidlag afse — att lämna en tillförlitlig vägledning för kännedom om varans ursprung.

Det torde med afseende härå vara tillräckligt att påpeka, att en stor del af det virke, som exporteras från det inre af landet, först försändes till exportörernas brädgårdar, där sammanblandas med virke från andra orter och sedan efter längre eller kortare förvaringstid skeppas i olika poster. Redan i detta fall torde det vara hart när omöjligt för en exportör att meddela någon som helst uppgift om den vid ett visst tillfälle exporterade varans ursprungsort, och än mera gäller detta, då ett sågverk eller en trämassfabrik, som försetts med råvirke från ett flertal olika landstingsområden, antingen själf exporterar eller utgör en af mellanhänderna emellan afverkaren och exportören.

Resa sig sålunda praktiska svårigheter — för att icke säga omöjligheter — att på den i gällande lagbestämmelser inslagna vägen vinna säker utredning om huru mycket af de exporterade varorna faktiskt härrör från hvarje landstingsområde, uppställer sig frågan, efter hvilken annan grund än den angifna fördelningen af skogsvårdsafgifterna bör anordnas.

Oss synes det som om det riktiga svaret å denna fråga bör blifva, att till grund för fördelningen skall läggas den inom hvarje landstingsområde befintliga arealen af enskildas afgiftsskyldiga skogar sålunda, att ett landstingsområde erhåller så stor andel af den för ett visst år samlade skogsvårdsafgiften, som å det området belöper efter förhållandet emellan områdets areal af enskildes skogar — med undantag af rena fjälltrakter — och arealen af enskildes skogar inom hela den del af riket, för hvilken förordningen om skogsvårdsafgifter är gällande.

Häremot kan visserligen invändas, att med en sådan delningsgrund ett län med rik skogstillgång och däraf följande större virkesexport blir lidande på ett annat län, hvars skogar endast i mindre mån lämna möjlighet till export. Denna invändning torde dock icke böra tillmätas någon afgörande betydelse. Med samma rätt skulle då emot gällande lagstiftning kunna anmärkas, att inom samma län en del med rikare skogstillgång blir lidande på en annan del eller att en egendom med välskött skog får lämna bidrag till en annan egendom, som icke har någon skog att försälja. Icke bör det i en rikssak sådan som denna i någon mån inverka, att till en början en del af riket får vidkännas att lämna bidrag till en annan del. Efter hand kommer denna olägenhet att utjämnas, ty som bekant syftar den nya skogslagstiftningen därhän, att skogarna i hela riket skola blifva såvidt möjligt är likformigt skötta, och därmed kommer också de olika skogarnas försäljningsförmåga att blifva i hufvudsak likformig.

Det synes oss lämpligt, att den grund för fördelningen af skogsvårdsafgifterna, som vi ofvan framhållit såsom önskvärd, varder ju förr dess hellre fastslagen i lagstiftningen.

På grund af hvad sålunda anförts hemställa vi, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om stadgande i motionens syfte angående fördelningen emellan de olika landstingsområdena af skogsvårdsafgifterna i riket.»

Förordningen angående skogsvårdsafgifter den 24 juli 1903 stadgar i 1 §, att för trävaror och trämassa, som från landet utföras, skall erläggas en på visst sätt bestämd skogsvårdsafgift, och i 2 §, att de härigenom inflytande medel skola fördelas mellan de olika landstingsområdena efter den virkesmängd, som för tillverkning af de utförda varorna blifvit inom de skilda områdena afverkad. Enligt sistnämnda § skall därefter Kungl. Maj:t för en tidrymd af fem år i sänder bestämma de närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i utförelsen af trävaror och sålunda blifva delaktiga i skogsvårdsafgifterna. I detta afseende har Kungl. Maj:t den 8 december 1904 utfärdat kungörelse angående uppbörd af skogsvårdsafgifter m. m. och därefter ålagt exportör af trävara eller trämassa att, då exporten sker på fartyg, till vederbörande tullmyndighet och, då den sker på järnväg, till vederbörande järnvägsförvaltning aflämna en på heder och samvete afgifven angifningsinlägga angående den exporterade varans beskaffenhet och myckenhet samt

uppgift om afverkningsort. Med ledning af sålunda lämnade upplysningar låter Kungl. Maj:t fördela de influtna skogsvårdsafgifterna mellan de olika landstingsområdena att i och för skogsvården därinom disponeras.

Med dessa stadganden har man velat tillgodose den principen, att de skogsvårdsafgifter, som erlagts för virke, afverkad inom viss ort, äfven skola komma samma orts skogshushållning till godo.

I denna princip önska emellertid motionärerna förändring hufvudsakligen på grund af de svårigheter, som skulle hafva visat sig vid den sammans genomförande i praktiken. De föreslå i stället, att de influtna skogsvårdsafgifterna skola emellan de olika landstingsområdena så fördelas, att ett landstingsområde erhåller så stor andel af den för ett visst år samlade skogsvårdsafgiften, som å det området belöper efter förhållandet emellan områdets areal af enskildes skogar och arealen af enskildes skogar inom hela den del af riket, för hvilken förordningen om skogsvårdsafgifter är gällande.

Utskottet har vid verkställd granskning af detta motionärernas förslag icke kunnat finna skäl föreligga för ett tillstyrkande däraf. Det synes däremot utskottet, att den ofvannämnda grundsats, hvilken kommit till uttryck i gällande lagstiftning, är den riktiga och med rättvisans fordringar mest öfverensstämmande, hvilket ock framhölls af den kommitté och det särskilda utskott, som behandlat ifrågakvarande ämne. Väl erkänner lagutskottet, att det ligger vikt uppå, att denna grundsats på ett praktiskt och efter vunna erfarenheter lämpadt sätt genomföres, men i sådant hänseende erinrar utskottet, hurusom förordningen af den 24 juli 1903 öfverlämnat åt Kungl. Maj:t att för en tidrymd af fem år i sänder bestämma de närmare grunder, hvarefter landstingsområdena skola anses deltaga i ifrågakvarande export. I enlighet härmed har ock Kungl. Maj:t utfärdat ofvannämnda kungörelse, hvilken, liksom i öfrigt här gällande lagstiftning, trädte i kraft först med ingången af detta år. Det torde med hänsyn härtill icke vara möjligt att redan nu öfverskåda, i hvad mån de stadganden, Kungl. Maj:t härvid gifvit, äro ägnade att tillgodose det afsedda ändamålet, ett såvidt möjligt noggrant konstaterande af den virkesmängd inom de skilda landstingsområdena, som för tillverkning af de utförda trävarorna blifvit afverkad. Skulle emellertid erfarenheten visa, att dessa stadganden icke härtill äro ägnade, torde väl Kungl. Maj:t genom förändrade bestämmelser söka råda bot härför. Utskottet vill ock särskildt påpeka, hurusom det just med hänsyn härtill bestämts, att de stadganden, Kungl. Maj:t har att i ämnet meddela, ej skola gifvas för längre tid än fem år i sänder.

Med stöd af det sålunda anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 mars 1905.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Reservation

af herr *Zetterstrand* mot vissa delar af motiveringen.

Herrar *Lilliesköld* och *Lindhagen* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
